

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

філологічний факультет

Кафедра зарубіжної літератури та теорії літератури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан філологічного факультету
Ярослав РЕДЬКВА
“28” серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
Література Сходу в ЗЗСО
обов'язкова

Освітньо-професійна програма Англійська мова та зарубіжна література

Спеціальність 014 Середня освіта

Галузь знань 01 Освіта/педагогіка

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

факультет іноземних мов

Мова навчання українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни Історія зарубіжної літератури складена до вимог освітньо-професійної програми Англійська мова та зарубіжна література, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 6 від «29» травня 2023 року).

Розробники:

Н. В. Нікоряк – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури.

Викладачі:

Н. В. Нікоряк – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури.

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури

Протокол № 1 від «26» серпня 2025 року

Завідувач кафедри Роман ДЗИК

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради філологічного факультету Алла АНТОФІЙЧУК

Погоджено з гарантом і методичною радою факультету іноземних мов

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради інституту / факультету Ірина БЕЖЕНАР

Мета навчальної дисципліни:

Метою викладання вибіркової дисципліни „Література Сходу в ЗЗСО” є ознайомлення студентів з творами літератур східного ареалу, що вивчаються на уроках зарубіжної літератури в ЗЗСО; набуття знань з історії формування даних літератур, їх періодизації, основних термінів і понять, творчості основних представників.

Пререквізити: вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях, здобутих під час опанування шкільного курсу зарубіжної літератури.

Результати навчання

Навчальна дисципліна „Література Сходу в ЗЗСО” спрямована на забезпечення та засвоєння таких **загальних і спеціальних компетентностей:**

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ПК 1. Здатність застосовувати досягнення сучасної методичної і філологічної наук, освітніх концепцій у процесі навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в закладі середньої освіти.

ПК 6. Здатність виявляти закономірності літературного процесу, визначати специфіку і значення художніх концепцій і літературних творів у контексті суспільно-літературної ситуації, літературної критики і культурної епохи; давати оцінку художнього твору; визначати роль системи образів, сюжету, композиції та засобів виразності в їх поєднанні; характеризувати творчу індивідуальність автора.

РН7. Демонструє знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперує базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН8. Генерує обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

ПРН 6. Характеризує тенденції, етапи і особливості літературного процесу країн у різні епохи, визначає світоглядно-естетичну специфіку літературних течій і напрямів; аналізує твір за його ознаками і в контексті епохи, називає жанрові особливості твору, оперуючи термінологією.

У результаті засвоєння змісту навчальної дисципліни студент повинен:

знати: періодизацію, еволюцію літератур Давнього Сходу (єгипетська, шумерська, індійська, іранська, єврейська), ключові етапи розвитку літератур у класичний період (індійська, арабська, перська, закавказькі літератури), історію розвитку літератур Китаю та Японії (в широкому історико-культурному контексті, в тісній взаємодії з традиційними мистецтвами); основні відмінності у розвитку національних літератур як східних регіонів загалом, так і окремих країн; істотні відмінності у розвитку західноєвропейської та східної літератур; основні філософські і релігійні системи, що визначили і далі визначають розвиток культури народів Сходу; основні тенденції розвитку орієнталістики в Україні; превалюючі жанри, поетичні форми даних літератур; зміст рекомендованих художніх творів; особливості творчого методу письменників названих літератур, своєрідність їх образних та мовних засобів;

уміти: аналізувати певну історичну добу, окремі національні літератури східного ареалу; виявляти аналогічні процеси та тенденції в культурах східних та європейських народів; аналізувати й інтерпретувати твори у єдності змісту й форми, визначати їх мотиви, характеризувати образи; обґрунтовувати свою думку з приводу прочитаного; простежувати

компаративні зв'язки між прочитаними творами в діапазоні відомих порівняльно-історичних паралелей та культурних асоціацій; виявляти орієнтальні впливи на вітчизняне письменство.

Опис навчальної дисципліни Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю		
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	2	4	3	90		30				60		залік
Заочна	2	4	3	90		8				82		залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	ла б	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми практичних занять	Змістовий модуль 1. Література Давнього Сходу в ЗЗСО												
Тема 1.1 Виникнення найдавніших світових культур. Сходознавчі дослідження в Україні			2			4				0,5			6
Тема 1.2. Література Давнього Єгипту та Месопотамії			2			6				0,5			8
Тема 1.3. Література Давньої Індії			2			6				0,5			8
Тема 1.4. Давньоіранська та давньоєврейська літератури			4			6				0,5			8
Разом за ЗМ1			10			22				2			30
Теми практичних занять	Змістовий модуль 2. Класична література Сходу в ЗЗСО												
Тема 2.1. Класична			4			6				0,5			10

індійська література											
Тема 2.2. Арабська література			2			6			0,5		8
Тема 2.3. Класична перська література			2			6			0,5		8
Тема 2.4. Закавказька література.			2			6			0,5		8
Разом за ЗМ 2			10			24			2		34
Теми практичних занять	Змістовий модуль 3. Література Далекого Сходу в ЗЗСО										
Тема 3.1. Китайська література			5			7			2		9
Тема 3.2. Японська література			5			7			2		9
Разом за ЗМ 3			10			14			4		18
Усього годин			30			60			8		82

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми
1	<p>Виникнення найдавніших світових культур. Сходознавчі дослідження в Україні <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення найдавніших світових культур. Проблеми періодизації та встановлення міжкультурних зв'язків. 2. Характерні риси архаїчного мистецтва слова: поєднання релігійних та ігрових функцій. Поняття синкретизму. 3. Архетипні моделі в міфологіях Давнього Сходу та греко-римської античності. 4. Давні літератури Сходу у працях українських вчених. Схід в українському літературознавстві: дослідження М. Драгоманова, І. Франка, А. Кримського, О. Колесси.
2	<p>Література Давнього Єгипту та Месопотамії <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, творче завдання.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Давнє царство: ознаки художності в “Текстах пірамід” та “Повчаньня”. 2. Розквіт літературних жанрів у Середньому царстві: оповіді, казки, гімни, любовна лірика. 3. Література Нового царства: хрестоматійні казки “Два брати”, “Правда і кривда”, пізнавально-реалістична “Подорож Ун-Амуна до Бібла”; “Книга мертвих”. 4. Демотична література: продовження усталених традицій та поява нового жанру – байки. 5. Вплив єгипетських сюжетів та образів на давні та новоевропейські літератури.
3	<p>Література Давньої Індії <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, творче завдання.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальнокультурне значення священних книг народів світу, найвідоміші з них. Священні книги як вихідна основа світових релігій, етичних уявлень, мистецтва різних народів. 2. Ведична література Давньої Індії. Веди як пам'ятка індоєвропейської

	<p>словесності II-I тис. до н. е. Образи ведійської міфології (боги, напівбоги, герої, ворожі сили, символи та ін.). Космогонічні міфи Вед.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Загальний огляд чотирьох самхіт – “Рігведи”, “Самаведи”, “Яджурведи” “Атхарваведи”. Функціональне та художнє значення гімнів. 4. “Рігведа” як початок епосу, лірики та драми в індійській літературі. 5. Буддійська література. Життя і вчення Гаутами Будди. Загальний огляд палійського канону “Тіпітака”. 6. Давньоіндійський епос. “Махабхарата” і “Рамаєна” як безпосередня основа класичної літератури Індії.
4	<p style="text-align: center;">Давньоіранська та давньоєврейська літератури</p> <p><i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, творче завдання.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Давньоіранська література. Священна книга зороастризму – “Авеста”. Дуалістична картина світу давнього іранця, чітка поляризація добра і зла. “Авеста” у контексті інших сакральних текстів Давнього Сходу. 2. БІБЛІЯ – як духовна скарбниця людства. Історія формування біблійного канону. Унікальність світоглядної основи давньоєврейської літератури. 3. Структура Біблії, її складники. Ключові ідеї та образи Старого і Нового Заповітів. Морально-філософський зміст біблійних сюжетів і образів. 4. Біблія як поліжанровий текст-всесвіт. Ліричні жанри в Біблії. Дидактичні тексти; особливості біблійної філософії. Естетична вартість окремих книг Старого Завіту: “Пісня над піснями”, книга Йова, Екклезіаст та ін. 5. Біблія як основа двох релігій – юдейської і християнської. Зв’язок Біблії з історією і міфологією. Вплив Біблії на літературу наступних епох.
5	<p style="text-align: center;">Класична індійська література</p> <p><i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, творче завдання.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Панчатантра» – перша у світі фольклорна збірка, книга про основи житейської мудрості. 2. Художні особливості “Панчатантри”: поєднання дидактизму і розважальності, фольклорних і літературних традицій, оригінальність композиції. 3. Всесвітня слава “Панчатантри”, її вплив на перську, арабську та грецьку літератури („Каліла і Дімна”). Слов’янські переробки “Панчатантри” („Стефаніт та Іхніат”). 4. Загальні особливості індійської класичної драми. Драматургія Калідаси як вершина індійського класичного театру. Драма „Шакунталя”.
6	<p style="text-align: center;">Арабська література</p> <p><i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, творче завдання.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Коран як ісламське святе Письмо і пам’ятка арабської літератури. Загальний зміст Корану. Побудова Корану, охоплення в ньому різних сфер людського життя. Засоби сугестії: ритм, фігури повторення, риторика, асоціативність, гра уяви. Ремінісценції з Біблії та доісламського фольклору. 2. Порівняльний аналіз мекканських та медінських сур. Роль Корану у формуванні мусульманської культури. Хадіси – розповіді про діяння Мухаммада і його сподвижників. 3. Звернення українських письменників до образів, сюжетів, мотивів Корану. 4. Народна література. Казки “Тисячі й одної ночі” як унікальна пам’ятка східної літератури. Історія створення. Питання авторства. Індो-іранська, багдадська та єгипетська групи текстів. Особливості стилю і композиції. Загальносвітове значення “Тисячі й одної ночі”. 5. Арабська народна казка «Синдбад-Мореплавець». Утвердження жаги відкриття світу, мужності й людяності в казці. Утілення в образі Синдбада-Мореплавця віри в перемогу людини над обставинами.

7	<p style="text-align: center;">Класична перська література</p> <p><i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, творче завдання.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Золота доба персько-таджицької лірики, її характерні особливості, видатні представники. 2. Життя та творчість поета і вченого Омара Хайяма (бл. 1048–після 1122). Лаконізм і місткість, життєрадісність і волелюбність рубаї. Основні теми й мотиви творчості Омара Хайяма. Основні риси творів Омара Хайяма. Основні теми рубаї: вічні питання буття, життя та смерть, круговерть життя, засудження релігійних догм, заклик до насолоди життям, насолоди вином та коханням. Світове значення поезії Хайяма. 3. Шамседдін Мухаммад Гафіз Ширазі (бл. 1325–1389 або 1390). Творчість видатного перського письменника Шамседдіна Мохаммеда Хафіза як вершина перської любовної лірики. Художній доробок поета (п'ять панегіричних касид, газелі, рубаї). Основна тематика й проблематика творів Хафіза. Вплив суфійської філософії на його творчість. Увираження закоханості у красу світу, сили любовних переживань, роздумів про мінливість долі та ін. провідні мотиви газелей поета.
8	<p style="text-align: center;">Закавказька література</p> <p><i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, творче завдання.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Грузинська література доби Середньовіччя 2. Творчість Шота Руставелі. Легендарний образ грузинського письменника. 3. “Витязь у тигровій шкурі” Шота Руставелі (кінець XII – початок XIII ст.) як вершина давньогрузинської літератури. Проблема авторства, історія написання. 4. Ідейний зміст та композиція поеми. Складність сюжету, етапи його розгортання. Засоби характеристики персонажів. Мотиви дружби і побратимства. 5. “Витязь у тигровій шкурі” – гімн кохання. Різновиди любові у поемі. Культ жінки. 6. Інтертекстуальність поеми. Аналогії між поемою Руставелі та західноєвропейським лицарським романом, східними романтичними поемами. 7. Шота Руставелі – родоначальник нової грузинської літературної мови. Поетична мова Руставелі: метафори, афоризми, ліричні прелюдії. Поетична форма “шаїрі”. 8. Вплив поеми Руставелі на розвиток культури грузинського народу. 9. Переклади “Витязя у тигровій шкурі” у світовій літературі, українській зокрема.
9	<p style="text-align: center;">Китайська література</p> <p><i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, творче завдання.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Китайська література в ЗЗСО. Китайська народна казка «Пензлик Маляна». Поетизація мистецтва й уславлення образу митця в казці. Значення фантастичних елементів. 2. Розквіт китайської культури за часів імперської династії Тан. Вплив конфуціанства та даосизму на китайську поезію. Особливості розвитку китайської лірики епохи Тан. 3. Лі Бо (701–762). «Печаль на яшмовому ганку», «Призахідне сонце навіює думки про гори», «Сосна біля південної галереї». Основні теми і мотиви лірики митця. Вплив даосизму на його світогляд. Своєрідність пейзажів Лі Бо, утілення в них краси природи і духовного життя. 4. Ду Фу (712–770). «Пісня про хліб і шовк», «Весняний краєвид», «Подорожуючи, вночі описую почуття». Зв'язок поезії Ду Фу з історичною

	<p>реальністю. Вплив конфуціанства на його світогляд. Національні образи, символи в ліриці митця. Образ ліричного героя, його сприйняття життя і природи, почуття, мрії, ідеали, дума про батьківщину.</p> <p>5. Новітня китайська література. Мо Янь (Гуань Моє, нар. 1955). «Геній». Мо Янь – сучасний китайський письменник, лауреат Нобелівської премії з літератури. «Геній» – історія талановитого юнака, який наполегливо шукає спосіб забезпечення людей від руйнівних землетрусів. Гуманістична сутність образу та духовна стійкість героя на шляху до мети. Зміни у сприйманні Цзян Дачжі однокласниками, вплив героя на пробудження їхньої свідомості. Міфологічні алюзії у творі.</p>
10	<p style="text-align: center;">Японська література</p> <p><i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, творче завдання.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Японська література в ЗЗСО. Японські народні казки «Іссумбосі, або Хлопчик-Мізинчик», «Момотаро, або Хлопчик-Персик». Відображення любові до праці, кмітливості, сміливості, ставлення до природи в образах Іссумбосі, Момотаро. Національний колорит японських казок. 2. Поетичне бачення світу. Мацуо Басьо (1644–1694). Хайку. Відображення японських уявлень про красу в поезії митця. Лаконізм форми та широта художнього змісту хайку. Зображення станів природи в ліриці М. Басьо. Роль художньої деталі. Підтекст. 3. Рюноске Акутагава (1892–1927). «Павутинка». Майстер японської новели Р. Акутагава. Утілення ідеї про моральну справедливість у новелі «Павутинка». Філософський зміст твору. Художні образи новели (Будда, Кандата). Метафора павутинки та символічний підтекст твору 4. Ясунарі Кавабата (1899 – 1972). «Тисяча журавлів». Ясунарі Кавабата – лауреат Нобелівської премії. Відображення самотності японської культури у повісті «Тисяча журавлів». Роль чайної церемонії в композиції твору. Провідні ідеї (утвердження ідеї єдності людини з природою, гармонії зі світом, повернення до національних традицій і вічних цінностей). Образна система повісті. Еволюція головного героя (Кікудзі). Символіка. Японські уявлення про красу та їх відображення у творі. Особливості стилю письменника.

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Назва теми	Кількість годин	
1	<p>Підготувати відповіді на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Виникнення найдавніших світових культур. • Проблеми періодизації та встановлення міжкультурних зв'язків. • Характерні риси архаїчного мистецтва слова: поєднання релігійних та ігрових функцій. • Поняття синкретизму. • Архетипні моделі в міфологіях Давнього Сходу та греко-римської античності. • Давні літератури Сходу у працях українських вчених. Схід в українському літературознавстві: дослідження М. Драгоманова, І. Франка, А. Кримського, О. Колесси. 	4	6
2	<p>Підготувати доповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Давнє царство: ознаки художності в “Текстах пірамід” та “Повчаннях”. 	6	8

	<ul style="list-style-type: none"> • Розквіт літературних жанрів у Середньому царстві: оповіді, казки, гімни, любовна лірика. • Література Нового царства: хрестоматійні казки “Два брати”, “Правда і кривда”, пізнавально-реалістична “Подорож Ун-Амуна до Бібла”; “Книга мертвих”. • Демотична література: продовження усталених традицій та поява нового жанру – байки. • Вплив єгипетських сюжетів та образів на давні та новоєвропейські літератури. <p>Прочитати єгипетські міфи: Ра та Аноп. Міф про те, як Тефнут покинула Єгипет.</p> <p>Опрацювання статей: А.Коцейовський «Тексти пірамід»; Леся Українка. Передмова до перекладів пісень Давнього Єгипту; Франко І. Коментар до перекладу «Вступної уваги» проф. Ж.Масперо до праці «Єгипетські казки і казка про двох братів».</p> <p>Передмова І.Франка до «Вавілонських молитов і гімнів». Звернути увагу на мету і завдання роботи, принципи відбору матеріалу; Епос про Гільгамеш у перекладах М.Дьяконова, Шилейка, С.Ліпкіна, І.Дибко. З’ясувати, чи відрізняються підходи до першооснови; що стоїть за «академічним» «художнім» відтворенням першоджерела.</p>		
3	<p>Підготувати доповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Загальнокультурне значення священних книг народів світу, найвідоміші з них. Священні книги як вихідна основа світових релігій, етичних уявлень, мистецтва різних народів. • Ведична література Давньої Індії. Веди як пам’ятка індоєвропейської словесності II-I тис. до н. е. Образи ведійської міфології (боги, напівбоги, герої, ворожі сили, символи та ін.). Космогонічні міфи Вед. • Загальний огляд чотирьох самхіт – “Рігведи”, “Самаведи”, “Яджурведи”, “Атхарваведи”. Функціональне та художнє значення гімнів. • “Рігведа” як початок епосу, лірики та драми в індійській літературі. • Буддійська література. Життя і вчення Гаутами Будди. Загальний огляд палійського канону “Тіпітака”. • Давньоіндійський епос. “Махабхарата” і “Рамаєна” як безпосередня основа класичної літератури Індії. <p>Прочитати індійські міфи: Творення. Про створення ночі. Про потоп. Про золоті часи.</p> <p>Опрацювання матеріалу: Франко І. Короткий нарис історії староіндійського (санскритського) письменства; Франко І. Про Варлаама і Йоасафа та притчу про однорога (фрагмент); Білецький О. Давня Індія та її література (фрагменти); Калинович М. Концепти індійського світогляду; Шаян В. Студії над ведійською думкою.</p>	6	6
4	<p>Підготувати відповіді на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Давньоіранська література. Священна книга зороастризму – “Авеста”. Дуалістична картина світу давнього іранця, чітка поляризація добра і зла. “Авеста” у контексті інших сакральних текстів Давнього Сходу. • БІБЛІЯ – як духовна скарбниця людства. Історія формування біблійного канону. Унікальність світоглядної основи давньоєврейської літератури. Спрямованість міфології в 	6	8

	<p>майбутнє.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Структура Біблії, її складники. Ключові ідеї та образи Старого і Нового Заповітів. Морально-філософський зміст біблійних сюжетів і образів. • Біблія як поліжанровий текст-всесвіт. Ліричні жанри в Біблії. Дидактичні тексти; особливості біблійної філософії. Неперевершена естетична вартість окремих книг Старого Завіту: “Пісня над піснями”, книга Йова, Екклезіаст та ін. • Біблія як основа двох релігій – юдейської і християнської. Зв’язок Біблії з історією і міфологією. Вплив Біблії на літературу наступних епох. <p>Прочитати: Біблія. Старий Заповіт (Створення світу. Каїн і Авель. 10 заповідей). Новий Заповіт (Євангеліє – 2-3 розділи).</p> <p>Опрацювання матеріалу: Шокал О. Авеста; тексти «Авести»: частини «Ясна», «Моління про слово»; Дьяконов І. Давньоєврейська література.</p>		
5	<p>Підготувати доповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Панчатантра» – перша у світі фольклорна збірка, книга про основи житейської мудрості. • Художні особливості “Панчатантри”: поєднання дидактизму і розважальності, фольклорних і літературних традицій, оригінальність композиції (принцип нанизання сюжетів і тем, поєднання прозового і поетичного матеріалу). • Всесвітня слава “Панчатантри”, її вплив на перську, арабську та грецьку літератури („Каліла і Дімна”). Слов’янські переробки “Панчатантри” („Стефаніт та Іхніат”). • Загальні особливості індійської класичної драми. Драматургія Калідаси як вершина індійського класичного театру. Драма „Шакунталя”. <p>Прочитати: індійську казку «Фарбований шакал».</p> <p>Опрацювати статті: Серебряков І. Індійська народна книга; Шаян В. До питання сюжету, генези оригінальності Франківського твору “Фарбований лис”; Хоткевич Г. Калідаса.</p>	6	10
6	<p>Підготувати відповіді на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Коран як ісламське святе Письмо і пам’ятка арабської літератури. Загальний зміст Корану. Побудова Корану, охоплення в ньому різних сфер людського життя. Засоби сугестії: ритм, фігури повторення, риторика, асоціативність, гра уяви. Ремінісценції з Біблії та доісламського фольклору. • Порівняльний аналіз мекканських та медінських сур. Роль Корану у формуванні мусульманської культури. Хадіси – розповіді про діяння Мухаммада і його сподвижників. • Звернення українських письменників до образів, сюжетів, мотивів Корану. • Народна література. Казки “Тисячі й одної ночі” як унікальна пам’ятка східної літератури. Історія створення. Питання авторства. Індо-іранська, багдадська та єгипетська групи текстів. Особливості стилю і композиції. Загальносвітове значення “Тисячі й одної ночі”. • Арабська народна казка «Синдбад-Морепоплавець». Утвердження жаги відкриття світу, мужності й людяності в казці. Утілення в образі Синдбада-Морепоплавця віри в перемогу людини над обставинами. 	6	8

	<p>Прочитати: арабську народну казку «Синдбад-Мореплавець».</p> <p>Опрацювати статті: Кримський А. Арабська література; Полотнюк Я. Священна книга ісламу.</p>		
7	<p>Підготувати відповіді на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Золота доба персько-таджицької лірики, її характерні особливості, видатні представники. • Життя та творчість поета і вченого Омара Хайяма (бл. 1048–після 1122). Лаконізм і місткість, життєрадісність і волелюбність рубаї. Основні теми й мотиви творчості Омара Хайяма. Основні риси творів Омара Хайяма: гуманізм, волелюбність, вільнодумство, сумніви у існуванні Аллаха, епікурейство, насолодження радіщами життя, стихійно матеріалістичне й філософсько-діалектичне проникнення в сутність природи й суспільства, скепсис, іронія та сатира. Основні теми рубаї: вічні питання буття, життя та смерть, круговерть життя, засудження релігійних догм, заклик до насолоди життям, насолоди вином та коханням. • Світове значення поезії Хайяма. • Шамседін Мухаммад Гафіз Ширазі (бл. 1325–1389 або 1390). Творчість видатного перського письменника Шамседіна Мохаммеда Хафіза як вершина перської любовної лірики. Художній доробок поета (п'ять панегіричних касид, газелі, рубаї). Основна тематика й проблематика творів Хафіза. Вплив суфійської філософії на його творчість. Увираження закоханості у красу світу, сили любовних переживань, роздумів про мінливість долі та ін. провідні мотиви газелей поета. <p>Прочитати: Омар Хайям “Рубайят”.</p> <p>Опрацювати матеріал: Ільницький М., Полотнюк Я. Співець людяності; Кримський А. Хафіз та його пісні (бл.1300 – 1389).</p>	6	8
8	<p>Підготувати доповіді, презентації:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Грузинська література доби Середньовіччя • Творчість Шота Руставелі. Легендарний образ грузинського письменника. • “Витязь у тигровій шкурі” Шота Руставелі (кінець XII – початок XIII ст.) як вершина давньогрузинської літератури. Проблема авторства, історія написання. • Ідейний зміст та композиція поеми. Складність сюжету, етапи його розгортання. Засоби характеристики персонажів. Мотиви дружби і побратимства. • “Витязь у тигровій шкурі” – гімн кохання. Різновиди любові у поемі. Культ жінки. • Інтертекстуальність поеми. Аналогії між поемою Руставелі та західноєвропейським лицарським романом, східними романтичними поемами. • Шота Руставелі – родоначальник нової грузинської літературної мови. Поетична мова Руставелі: метафори, афоризми, ліричні прелюдії. Поетична форма “шаїрі”. • Вплив поеми Руставелі на розвиток культури грузинського народу. • Переклади “Витязя у тигровій шкурі” у світовій літературі, 	6	8

	<p>українській зокрема.</p> <p>Прочитати: Шота Руставелі. “Витязь у тигровій шкурі”.</p> <p>Опрацювати матеріал: Бажан М. Поет, воїн, хлібороб; Бажан М. Безсмертна поема: Шота Руставелі “Витязь у тигровій шкурі”; Гулак М. Про “Барсову шкуру” Руставелі; Білецький О. Безсмертна поема грузинського народу.</p>		
9	<p>Підготувати доповіді, презентації:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Китайська література в ЗЗСО. Китайська народна казка «Пензлик Маляна». Поетизація мистецтва й уславлення образу митця в казці. Значення фантастичних елементів. • Розквіт китайської культури за часів імперської династії Тан. Вплив конфуціанства та даосизму на китайську поезію. Особливості розвитку китайської лірики епохи Тан. • Лі Бо (701–762). «Печаль на яшмовому ганку», «Призахідне сонце навіює думки про гори», «Сосна біля південної галереї». Основні теми і мотиви лірики митця. Вплив даосизму на його світогляд. Своєрідність пейзажів Лі Бо, утілення в них краси природи і духовного життя. • Ду Фу (712–770). «Пісня про хліб і шовк», «Весняний краєвид», «Подорожуючи, вночі описую почуття». Зв’язок поезії Ду Фу з історичною реальністю. Вплив конфуціанства на його світогляд. Національні образи, символи в ліриці митця. Образ ліричного героя, його сприйняття життя і природи, почуття, мрії, ідеали, дума про батьківщину. • Новітня китайська література. Мо Янь (Гуань Моє, нар. 1955). «Геній». Мо Янь – сучасний китайський письменник, лауреат Нобелівської премії з літератури. «Геній» – історія талановитого юнака, який наполегливо шукає спосіб убезпечення людей від руйнівних землетрусів. Гуманістична сутність образу та духовна стійкість героя на шляху до мети. Зміни у сприйманні Цзян Дачжі однокласниками, вплив героя на пробудження їхньої свідомості. Міфологічні алюзії у творі. <p>Опрацювання матеріалу: Чирко І. Давньокитайська література; Танське небо. Китайська поезія доби Тан; Коломієць Н. Традиції та новаторство лірики Лі Бо; Юзва М.Ф. Новітня китайська література : (до проблеми зародження і розвитку).</p>	7	9
10	<p>Підготувати доповіді, презентації:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Японська література в ЗЗСО. Японські народні казки «Іссумбосі, або Хлопчик-Мізінчик», «Момотаро, або Хлопчик-Персик». Відображення любові до праці, кмітливості, сміливості, ставлення до природи в образах Іссумбосі, Момотаро. Національний колорит японських казок. • Поетичне бачення світу. Мацуо Басьо (1644–1694). Хайку. Відображення японських уявлень про красу в поезії митця. Лаконізм форми та широта художнього змісту хайку. Зображення станів природи в ліриці М. Басьо. Роль художньої деталі. Підтекст. • Рюноске Акутагава (1892–1927). «Павутинка». Майстер японської новели Р. Акутагава. Утілення ідеї про моральну справедливість у новелі «Павутинка». Філософський зміст твору. Художні образи новели (Будда, Кандата). Метафора 	7	9

	<p>павутинки та символічний підтекст твору</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ясунарі Кавабата (1899 – 1972) . «Тисяча журавлів». Ясунарі Кавабата – лауреат Нобелівської премії. Відображення самотності японської культури у повісті «Тисяча журавлів». Роль чайної церемонії в композиції твору. Провідні ідеї (утвердження ідеї єдності людини з природою, гармонії зі світом, повернення до національних традицій і вічних цінностей). Образна система повісті. Еволюція головного героя (Кікудзі). Символіка. Японські уявлення про красу та їх відображення у творі. Особливості стилю письменника. <p>Опрацювання матеріалу: Антологія японської класичної поезії. Танка. Ренга (VIII–XV ст.); Ніколаєнко О.М. Жанр танка в японській ліриці 20 століття (Ісікава Такубоку); Ніколаєнко О.М. Японська проза 20 століття.</p>		
Всього		60	82

Контроль виконання та оцінювання завдань, винесених на самостійне опрацювання, проводимо в процесі вивчення тем кожного змістового модуля.

Методи навчання

Методи усного викладу знань і активізації пізнавальної діяльності (розповідь, пояснення). Індивідуальні відповіді та групове обговорення на практичних заняттях. Розбір конкретних ситуацій, самонавчання, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемно-пошукові. Виконання практичних завдань, практичні-дискусії, пошукова ситуація, метод дослідницький, проблемний, моделювання. Пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, розповідь, бесіда. Метод проблемного викладу. Проблемне викладання, репродуктивний метод.

Система контролю та оцінювання

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни впродовж семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (заліку).

Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за виконання модульної контрольної роботи. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 20 балів; за 2 модуль – 20 балів, за 3 модуль – 20 балів.

Система контролю та оцінювання проводиться в формі поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті. У процесі вивчення дисципліни використовуємо такі методи поточного контролю:

- усні відповіді (фронтальне опитування, вибіркоче опитування, дискусії, презентації);
- письмові завдання (самостійні роботи, реферати, есе);
- тести.

Формами поточного контролю є індивідуальна та фронтальна перевірка, форма підсумкового контролю – залік.

Критерії оцінювання залікової роботи: залікова робота складається з 30 завдань тестового формату (1 бал / правильна відповідь на 1 питання) та творчого завдання (10 балів).

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)	Кількість	Сумарна
---	-----------	---------

Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				Змістовий модуль № 3		балів (залікова робота)	к-ть балів
T1	T2	T3	T4	T7	T8	T9	T10	T11	T12	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	10	10		

T1, T2 ... T15 – теми змістових модулів.

Критерії оцінювання підсумкового оцінювання

Оцінка А (90 – 100 балів) або „відмінно” виставляється за відповідь, яка містить вичерпне за сумою поданих знань розкриття усіх запитань, розгорнуту аргументацію кожного з положень, побудована логічно й послідовно, розкриває питання від його нижчих до вищих рівнів, а також містить приклади з художніх текстів, які дозволяють судити про повноту уявлень студента з поставленого питання. Відповідь повинна бути викладена гарною, багатомовною, відзначатися точним вживанням термінів, містити посилання на засвоєну навчальну літературу.

Оцінка В (80 – 89 балів) або „добре” виставляється за відповідь, яка містить повне, але не вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, що містяться в білеті, скорочену аргументацію головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а розуміння теоретичних питань не підкріплює ілюстраціями з художніх текстів. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів.

Оцінка С (70 – 79 балів) або „добре” виставляється за відповідь, яка містить недостатньо вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення запитань, що містяться в білеті, відсутня аргументація головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а наведені приклади з текстів не відповідають теоретичним моментам даного курсу. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Крім того, таким балом може бути оцінений студент, який протягом семестру не виявляв відповідних знань з даного курсу, але на заліку успішно відповів на поставлені теоретичні та практичні завдання.

Оцінка D (60 – 69 балів) або „задовільно” виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, поверхово аргументує положення відповіді, у викладі допускає композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, не ілюструє теоретичні положення прикладами з художніх текстів. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання.

Оцінка E (50 – 59 балів) або „задовільно” виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань або за незнання окремого питання із загальної кількості поставлених. У викладі студента допущені композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу. Студент не може відтворити основні теоретичні положення, але наводить окремі приклади з художніх текстів. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання, немає розуміння окремих літературознавчих термінів.

Оцінка FX (35 – 49 балів) або „незадовільно” виставляється у разі, коли студентом на протязі навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання заліку. У випадку, якщо студент допущений, але його відповідь на заліку містить неправильне висвітлення заданих питань,

помилкову аргументацію, допускаються помилкові умовиводи, неправильне посилання на факти та їхнє витлумачення, мова близька до суржику, він також може бути оцінений незадовільно.

Оцінка F (1 – 34 бали) або „незадовільно” виставляється у разі, коли студентом протягом навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання заліку. У випадку, якщо студент допущений, але відповісти на поставлені запитання на заліку він не може або відповідає неправильно, а також не може дати відповідь на жодне із поставлених додаткових запитань, така відповідь оцінюється незадовільно.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
			Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Зараховано	Відмінно	A	відмінно
80-89		Добре	B	дуже добре
70-79			C	добре
60-69		Задовільно	D	задовільно
50-59			E	достатньо
35-49	Незараховано	Незадовільно	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34			F	незадовільно з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті

Відповідно до «Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (протокол №16 від 25 листопада 2024 року) (<https://www.chnu.edu.ua/universitytet/normatyvni-dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universityteti-imeni-yurii-fedkovycha-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvity/>) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та/ або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

Перелік питань для самоконтролю навчальних досягнень студентів

1. Які ключові проблеми виникають при періодизації літератур Давнього Сходу?
2. Як міжкультурні зв'язки впливали на літературний процес в архаїчну епоху?
3. Охарактеризуйте архаїчне словесне мистецтво. Що таке синкретизм?
4. Які архетипні моделі можна знайти у міфологіях Давнього Сходу, Греції та Риму? Як вони співвідносяться між собою?
5. Хто з українських вчених досліджував літератури Давнього Сходу? Важливі сходознавчі центри України.
6. Ключові особливості літератури Давнього Єгипту. Які ознаки жанру повчання можна знайти в єгипетських текстах?
7. Які літературні жанри розвивалися у Середньому Єгипетському царстві? Як відбувався їх розквіт?

8. Які твори в літературі Нового царства Єгипту поєднують фантастичні та реалістичні елементи? Яке функціональне значення мала “Книга мертвих”?
9. Які основні зміни відбулися в літературі Єгипту в період демотичної культури? Як з’явився новий жанр байки?
10. Що таке шруті у ведичній літературі та які типологічні відповідники можна знайти в інших давніх літературах?
11. Як у давньоіндійських гімнах проявляється поєднання епосу, лірики та драми?
12. Значення “Рігведи” для індійської літератури.
13. Як буддійська література відображає життя Гаутами Будди?
14. Які ключові відмінності між епосами “Махабхарата” і “Рамаяна”? Як ці тексти вплинули на класичну індійську літературу?
15. Що таке зороастризм і як відображено його дуалістичне бачення світу в “Авесті”? Які відмінності між двома варіантами цього тексту?
16. Якими є ключові риси гат Заратуштри? Як вони характеризують світогляд цього поета-пророка?
17. Як відбувалося формування біблійного канону? Які особливості має Біблія як поліжанровий текст?
18. Які фольклорні мотиви та образи можна знайти у Старому Завіті?
19. Які характерні особливості біблійних хронікальних текстів? Як проявляються апокаліптичні мотиви в Старому Завіті?
20. Охарактеризуйте естетичний вплив “Пісні над піснями” та її зв’язок з любовною лірикою інших культур.
21. Які філософські ідеї можна знайти в біблійних книгах “Книга Йова” та “Екклезіаст”? Як вони впливають на світову літературу?
22. Як Старий Завіт вплинув на літературу наступних епох?
23. Які особливості композиції та художніх традицій у “Панчатантрі”? Як поєднуються дидактичні та розважальні елементи?
24. Які причини всесвітньої слави "Панчатантри"? Як цей твір вплинув на перську та арабську літератури?
25. Назвіть ключові особливості індійської класичної драми. Як поезія Калідаси сприяла розвитку індійського театру?
26. Які основні ідеї Корана? Як формувався коранічний канон на основі проповідей пророка Мухаммеда?
27. Як біблійні та фольклорні ремінісценції відображаються в Корані?
28. Яка роль Корану у формуванні мусульманської культури та як він порівнюється з сакральними текстами інших народів?
29. Які особливості композиції та стилю має збірка казок “Тисяча й одна ніч”? Який вплив має збірка на літератури інших народів?
30. Які основні риси золотої доби персько-таджицької лірики? Хто є видатними представниками цього періоду?
31. Охарактеризуйте творчий доробок Омара Хайяма. Як він вплинув на світову літературу?
32. Які особливості творчості Шамседдіна Мохаммеда Хафіза як представника перської любовної лірики?
33. Охарактеризуйте поему Шота Руставелі "Витязь у тигровій шкурі". Які особливості творчої манери автора?
34. Назвіть ключові періоди китайської літератури.
35. Які особливості китайської народної казки «Пензлик Маляна»?
36. Які основні риси китайської поезії часів династії Тан? Як конфуціанство і даосизм вплинули на розвиток китайської поезії?
37. Як даосизм вплинув на творчість Лі Бо та його поезію?
38. Як конфуціанство відобразилось у поезії Ду Фу? Які національні символи присутні в його творах?

39. Які основні риси новітньої китайської літератури? Які теми порушує Мо Янь у творі «Геній»?
40. Охарактеризуйте національні риси японських казок. Які особливості містить казка «Іссумбосі»?
41. Як Мацуо Басьо відображає японське розуміння краси та природи через хайку?
42. Окресліть основні ідеї новели Р. Акутагава «Павутинка».
43. Які ключові риси японської культури присутні в повісті «Тисяча журавлів» Ясунарі Кавабата?

Перелік питань для підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Проблеми періодизації літератур Давнього Сходу. Міжкультурні зв'язки в архаїчну епоху.
2. Характерні особливості архаїчного словесного мистецтва. Поняття синкретизму.
3. Архетипні моделі в міфологіях Давнього Сходу, Греції та Риму.
4. Давні літератури Сходу у працях українських вчених. Сходознавчі центри України XIX – початку XX ст.
5. Література Давнього царства Єгипту. Ознаки художності в текстах пірамід. Зародження жанру повчання.
6. Розквіт літературних жанрів у Середньому єгипетському царстві.
7. Фантастичні та реалістичні твори в літературі нового царства. Функціональне значення “Книги мертвих”.
8. Продовження давньоєгипетських традицій у демотичній літературі. Поява нового жанру байки.
9. Сакральний характер ведичної літератури. Поняття “шругі” та його типологічні відповідники в інших давніх літературах. Загальний огляд чотирьох самхіт.
10. Функціональне та художнє значення давніх гімнів. “Рігведа” як початок епосу, лірики та драми в індійській літературі.
11. Буддійська література. Життя і вчення Гаутами Будди. Загальний огляд палійського канону “Тіпітака”.
12. Давньоіндійський епос. “Махабхарата” і “Рамаяна” як безпосередня основа класичної літератури Індії. Порівняльний аналіз індійського та гомерівського епосів.
13. Два варіанти та гетерогенний склад священної книги зороастризму “Авести”. Дуалістична картина світу давнього іранця та її відображення у творі.
14. Характерні особливості гат Заратуштри: образ поета-пророка, взаємодія двох світів, магічна сила слова. Заратуштра як носій моральної тріади: “думка-слово-справа”.
15. Загальний огляд історії давніх семітських народів. Тривалість формування біблійного канону. Біблія як поліжанровий текст-всесвіт.
16. Фольклорні мотиви та образи у Старому Завіті.
17. Специфіка хронікальних текстів Біблії. Апокаліптичні мотиви у Старому Завіті.
18. Естетична вартість “Пісні над піснями”; зв'язок книги з любовною лірикою інших давніх народів.
19. Особливості біблійної філософії: “Книга Йова”, “Екклезіаст” та інші художньо-дидактичні тексти.
20. Основні форми впливу Старого Завіту на світову літературу наступних епох.
21. “Панчатантра” як зразок обрамленого твору в індійській літературі. Художні особливості “Панчатантри”: синтез дидактики і розважальності, фольклорно-літературні традиції, оригінальність композиції.
22. Причини всесвітньої слави “Панчатантри”, її вплив на перську та арабську літератури.
23. Загальні особливості індійської класичної драми. Художні особливості поетичних творів Калідаси.
24. Історія виникнення ісламу. Формування коранічного канону на основі проповідей пророка Мухамеда. Загальна ідеологія Корану.

25. Лексико-синтаксичні особливості Корану. Роль біблійних та фольклорних ремінісценцій у Корані. Порівняльний аналіз мекканських та медінських сур Корану.
26. Коран на тлі сакральних текстів інших народів. Роль Корану у формуванні мусульманської культури.
27. Казки “Тисячі й одної ночі” як унікальна пам’ятка східної літератури. Різонаціональні групи текстів та їх поєднання в межах цілісного корпусу.
28. Композиційні та стильові особливості “Тисячі й одної ночі”. Всесвітнє визнання казок “Тисячі й одної ночі”, їх вплив на літератури інших народів.
29. Золота доба персько-таджицької лірики, її характерні особливості, видатні представники.
30. Творчість Омара Хайяма як вершина гуманістичної фарсімовної поезії. Світове значення поезії Хайяма.
31. Творчість видатного перського письменника Шамседдіна Мохаммеда Хафіза як вершина перської любовної лірики.
32. Грузинська література доби Середньовіччя. Поема Шота Руставелі “Витязь у тигровій шкурі” як вершина грузинської класичної поезії.
33. Періодизація китайської літератури. Історія вивчення китайської літератури в Україні.
34. Китайська народна казка «Пензлик Маляна». Поетизація мистецтва й ушлявлення образу митця в казці.
35. Розквіт китайської культури за часів імперської династії Тан. Вплив конфуціанства та даосизму на китайську поезію. Особливості розвитку китайської лірики епохи Тан.
36. Основні теми і мотиви лірики Лі Бо. Вплив даосизму на його світогляд. Своєрідність пейзажів Лі Бо, утілення в них краси природи і духовного життя.
37. Зв’язок поезії Ду Фу з історичною реальністю. Вплив конфуціанства на його світогляд. Національні образи, символи в ліриці митця. Образ ліричного героя.
38. Новітня китайська література. Мо Янь «Геній».
39. Національний колорит японських казок. Японські народні казки «Іссумбосі, або Хлопчик-Мізинчик», «Момотаро, або Хлопчик-Персик».
40. Відображення японських уявлень про красу в поезії Мацуо Басьо. Лаконізм форми та широта художнього змісту хайку. Зображення станів природи в ліриці М. Басьо.
41. Майстер японської новели Р. Акутагава. Утілення ідеї про моральну справедливість у новелі «Павутинка».
42. Відображення самотності японської культури у повісті «Тисяча журавлів» Ясунарі Кавабата. Роль чайної церемонії в композиції твору. Японські уявлення про красу та їх відображення у творі.

Рекомендована література

Основна

1. Зарубіжна література: Матеріали до вивчення літератур зарубіжного Сходу: Хрестоматія / упоряд. Л.В. Грицик. Київ : Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2006. 689 с.
2. Кирилюк З.В. Література Середньовіччя: Посібник для вчителя. Харків : Веста: Вид-во “Ранок”, 2003. 176 с.
3. Насмінчук Г. Література народів Сходу : навчальний посібник. Кам’янець-Подільський : ПП Буйницький, 2012. 220 с.
4. Нікоряк Н.В. Література Давнього Сходу: Програма курсу, контрольні питання, список текстів для читання, література. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2009. 32 с.
5. Нікоряк Н.В. Класична література Індії, Близького та Середнього Сходу: Програма курсу, контрольні питання, список текстів для читання, література. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010. 32 с.
6. Нікоряк Н.В. Література Далекого Сходу (Частина 1-ша. Література Китаю): Методичні рекомендації (для студентів філологічного факультету спеціальності “Філологія (зарубіжна література та теорія літератури)”). Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. 40 с.

7. Нікоряк Н.В. Література Далекого Сходу (Частина 2-га. Література Японії): Методичні рекомендації (для студентів філологічного факультету спеціальності “Філологія (зарубіжна література та теорія літератури)”). Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. 48 с.
8. Нікітіна Д.О., Нікоряк Н.В. Інноваційні технології викладання зарубіжної літератури в ЗЗСО (на прикладі вивчення творчості Мацуо Басьо). *Інноваційна педагогіка*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2025. Вип.85. Том 2. С. 17-25.

Допоміжна

1. Нікоряк Н.В. Література Давнього Сходу: Тестові завдання до курсу. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. 56 с.
2. Нікоряк Н.В. Класична література Індії, Близького та Середнього Сходу: Тестові завдання до курсу. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2013. 72 с.
3. На ріках вавилонських. З найдавнішої літератури Шумеру, Вавілоу, Палестини / упорядн. М.Москаленко. Київ, 1991.
4. Джерело перлин: Хрестоматія східних літератур / авт.-упоряд. С.М. Руссова. Київ : Ред.-вид. центр «Горудень», 1998. 260 с.
5. Голоси стародавньої Індії. Антологія давньоіндійської літератури. Київ, 1992.
6. Султанов Ю. Література мусульманського Ренесансу: Рудакі, Фірдоусі, Хайям, Нізамі, Хафіз. *Зарубіжна література*, 2000. № 25 – 28, С.1–64.
7. Художня культура світу: Арабо-мусульманський культурний регіон. Індійський культурний регіон. Далекосхідний культурний регіон. Латиноамериканський культурний регіон. Північноамериканський культурний регіон: навч. посібник / за ред. Н.Є. Миропольської. Київ : Вища школа, 2003. 191 с.
8. Коломієць Н. Традиції та новаторство лірики Лі Бо. *Вісник (Літературознавчі студії)*. Вип. 3. Київ, 2001. С. 75–81.
9. Юзва М.Ф. Новітня китайська література : (до проблеми зародження і розвитку). *Вісник (Літературознавчі студії)*. Вип. 3. Київ, 2001. С. 42–49.

8. Інформаційні ресурси

- https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/712894/1/Segeda_16st.pdf
https://svitliteraturu.com/dir/sajtu_vchuteliv/blog_sich_1_m/8-1-0-206
https://svitliteraturu.com/load/zarubizhna_literatura/8_klas/literatura_serednovichnogo_kitaju_li_bo_du_fu_dopomoga_uchnju/17-1-0-321
<http://ukrlib.com/HayamRubai.htm>
<https://svitliteraturu.com/>

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zarobihannia-plahiatu_2024.pdf